

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2025/2026			
Nazwa przedmiotu	Opieka Paliatywna		
	Palliative care		
Kod przedmiotu	P_I_A45.PZ.Opieka Pal		
Kategoria przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej		D
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo		
Forma studiów	Stacjonarne		
Poziom studiów	Studia I stopnia		
Rok studiów	III	Semestr studiów:	VI
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2		
Język wykładowy	Polski		
Koordinator przedmiotu	mgr Mariola Wojtal		
Prowadzący przedmiot	Wyznaczeni opiekunowie praktyk w placówkach ochrony zdrowia		

LICZBA GODZIN W SEMESTRZE		
Forma zajęć	Liczba godzin w planie	Forma zaliczenia *wpisz symbol
Praktyki zawodowe (PZ)	40	Z/O
* Z-zaliczenie; Z/O-zaliczenie z oceną; E-egzamin		

INFROMACJE SZCZEGÓŁOWE		
Wymagania wstępne do przedmiotu	Wiedza z zakresu opieki paliatywnej (wykłady) oraz umiejętności nabyte w ramach zajęć praktycznych z opieki paliatywnej.	
Cele przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi opieki paliatywnej oraz organizacją pracy w oddziałach opieki paliatywnej 2. Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności opieki nad pacjentami objętymi opieką paliatywną i jego rodziną z uwzględnieniem umiejętności formułowania diagnozy pielęgniarstwa oraz planowania zadań pielęgniarstwa. 3.Przygotowanie studenta do współpracy z zespołem terapeutycznym.	
MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
<u>Kod modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Treść modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Metody weryfikacji efektu uczenia się</u>
<u>WIEDZA</u>		
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarstwa w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania

D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki medycznej, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W42.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
<u>UMIEJĘTNOŚCI</u>		
W zakresie umiejętności student potrafi:		
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U15.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania

D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	obserwacja 360*, proces pielęgowania
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	obserwacja 360*, proces pielęgowania
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	obserwacja 360*, proces pielęgowania
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:		
K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	obserwacja 360*
K02	przestrzegania praw pacjenta;	obserwacja 360*
K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	obserwacja 360*
K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	obserwacja 360*
K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	obserwacja 360*
K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	obserwacja 360*
K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	obserwacja 360*

TREŚCI MERYTORYCZNE przedmiotu/MODUŁU:								
		Praktyki zawodowe (PZ)						
		SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
		LICZBA GODZIN (L)	-	-	-	-	-	40
		RAZEM	40					
semestr VI								
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się						
1.	Doskonalenie umiejętności zdobytych podczas zajęć praktycznych. Poszerzanie aspektów kompleksowej opieki nad chorymi w opiece paliatywnej, w tym, w stanie terminalnym.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9., D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41 D.U42. K01 - K07						
2.	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalenie celów i planu opieki, wdrażanie interwencji pielęgniarskich do rodzajów problemów pielęgnacyjnych oraz dokonywanie ewaluacji opieki.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41 D.U42. K01 - K07						
3.	Planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad chorym w terminalnym okresie choroby i nad jego opiekunami.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3.						

		D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
4.	Podjęmowanie interwencji pielęgniarskich wobec pacjenta doświadczającego bólu– metody leczenia i kontrola bólu u chorych w terminalnym okresie choroby - rola pielęgniarki.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
5.	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, jej dynamiki, zmian i realizowania opieki pielęgniarskiej. Prowadzenie dokumentacji opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki i oceny bilansu płynów pacjenta.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
6.	Przygotowanie i podawanie leków różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
7.	Prowadzenie profilaktyki powikłań w przebiegu chorób. Doraźne podawanie tlenu. Modyfikacja dawek stałych insuliny szybko i krótko działającej. Prowadzenie żywienia enteralnego i parenteralnego dorosłych, z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
8.	Rozpoznawanie najczęstszych objawów, dolegliwości i problemów chorego w opiece paliatywnej. Pielęgnacja pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomijną.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
9.	Przekazywanie informacji o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego Współdziałanie w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07
10.	Posługiwanie się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych. Wystawianie recept na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich. Przygotowanie zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8. D.W9. D.W10. D.W42. D.U2. D.U3. D.U4. D.U15. D.U16. D.U40. D.U41. D.U42. K01 - K07

Metody/narzędzia dydaktyczne	• Instruktaż
	• Omówienie
	• Studium przypadku
	• Próba pracy
	• Praca z dokumentacją
	• Proces pielęgnowania

SPOSOBY OCENY: F – Formułująca P - Podsumowująca	
F1. Obecność na zajęciach F2. Aktywność na zajęciach i/lub odpowiedź ustna F3. Ocena wykonanego zadania - mini-CEX (mini-clinical examination) F4. Ocena pracy pisemnej i/lub ocena odpowiedzi ustnej/pisemnej na 3 pytania	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA	
Forma aktywności	Liczba godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielem	40
Nakład pracy studenta	-
suma	40
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

FORMY OCENY - SZCZEGÓŁY	
Praktyki zawodowe (PZ)	Zasady obecności studenta na zajęciach praktycznych prowadzący podaje do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę (Z/O) stanowi: - Obecność na zajęciach - Ocena wykonanego zadania - mini-CEX (mini-clinical examination) - Potwierdzenie nabycia kompetencji personalno-społecznych oceniono za pomocą metody przedłużonej obserwacji nauczyciela. - spełnienia obowiązujących kryteriów do zaliczenia PZ zapisanych w Regulaminie realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo studia licencjackie

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ/PISEMNEJ (F)			Skala ocen odpowiedzi ustnej/pisemnej (F) w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z poruszanego zakresu tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PRACY PISEMNEJ (F)			Skala ocen przygotowanej pracy pisemnej (F) w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Zgodność tematyki i treści przyporządkowanych do realizowanego tematu.	0-5	bardzo dobry	19-20
2.	Aktualność wiedzy merytorycznej z danego zakresu tematycznego.	0-5	dobry plus	17-18
3.	Zachowanie prawidłowej struktury.	0-3		
4.	Dobór odpowiednich metod i środków oraz narzędzi ewaluacyjnych.	0-3	dobry	15-16
5.	Wybór właściwej literatury.	0-2	dostateczny plus	13-14
6.	Estetyka pracy.	0-2	dostateczny	11-12
	RAZEM:	20 pkt	niedostateczny	<10

KRYTERIA OCENY mini-CEX (F)			Skala ocen mini-CEX (F) w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Umiejętność gromadzenia informacji o pacjencie	0-3	poziom wysoko zadowalający	7-9
2.	Prawidłowość przeprowadzonego badania fizykalnego.	0-3	poziom zadowalający	4-6
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi.	0-3	poziom niezadowalający	1-3
RAZEM:		9 pkt.		

<u>KRYTERIA OCENY PROCESU PIELEGNOWANIA</u>			Skala ocen procesu pielęgnowania w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Proces pielęgnowania odpowiada studium przypadku.	0-3	bardzo dobry	19-20
2.	Umiejętność prawidłowego formułowania diagnozy pielęgniarstwa.	0-3		
3.	Właściwa hierarchia prezentowanych diagnoz.	0-3	dobry plus	17-18
4.	Planowanie działań zgodnie z aktualną wiedzą pielęgniarstwa. Proponowany sposób realizacji/ proponowane interwencje adekwatne do stanu zdrowia oraz do posiadanych zasobów.	0-3	dobry	15-16
5.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-3	dostateczny plus	13-14
6.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny	11-12
7.	Estetyka pracy.	0-2	niedostateczny	<10
RAZEM:		20 pkt.		

KRYTERIA OCENY TESTU PISEMNEGO (P)		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91% poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81-90% poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71-80% poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66-70% poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60-65% poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

WYKAZ LITERATURY	
LITERATURA PODSTAWOWA	
1.	Dzierżanowski T., Krajewska-Kułak E., Krzyżanowski D., Cybulski M.: Opieka paliatywna. Wyd. Difin, Warszawa 2018.
2.	De Walden-Gałuszko K., Kaptacz A. (red.), Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
3.	D. Hanks G.W.C., MacDonald N. Oxford Textbook of Palliative Medicine., Oxford University Press, New York 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	
1.	Koper A., Pielęgniarstwo onkologiczne, Wydawnictwo. Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
2.	Wybrane artykuły w czasopismach: Medycyna Paliatywna, Medycyna paliatywna w praktyce, Onkologia Polska, Ból.

Podpis koordynatora przedmiotu:
